

ELŐFIZETÉS.

HALYKÉN ÉS VIDÉKEN
Egy évre ... 120 kor.
Fél évre ... 60 kor.
Egy negyed évre 40 kor.
Egy hónap ... 15 kor.

Hírtáji közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyetemi
nyomtatás polotáfőnök.
TELEFON-ÁRAM: 100.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Rt. (Közvetítő)
Bulvárúti Helyi Párti
szám 1. (Jóváírás) ut. 25.
TELEFON-ÁRAM: 100.

Arad, 1920.

Főmunkatárs:
Stauber József.

Szerda, február 25.

Értesítés

a részvénytársaságoknak.

A cenzura hivatala értesíti az összes nyilvános számadára kötelezett vállalatokat és részvénytársaságokat, hogy mérlegeiket és évi jelentéseiket román nyelven is közzétegyék.

Arad új képviselője.

Ma reggel 8 órakor az aradi választási körzetek funkcionáriusai megjelentek a Kármány-utcai polgári iskolában, ahol dr. Németh János választási elnök kihirdette, hogy Stelian Toma bucarestii egyetemi tanárt egyhangúlag Arad képviselőjévé választották meg.

A hatósági lisztellátás.

Dr. Roba polgármester ma hirdetményt bocsátott ki, amelyben az ellátatlan lakosság lisztigényének bejelentésére a hó 25-től kezdődőleg három napi határidőt tűz ki. Megállapítást nyert ugyanis, hogy az alsó igénybejelentésnél sokan olyanok is jelentkeztek, akiknek erre joguk nem volt. A polgármester most nyomtatékosan figyelmezteti a közönséget, hogy hatósági lisztellátásban csak az részesülhet, aki az ő és hozzátartozói részére az önkormányzat az anyagi erő, vagy a megkívántatott jövedelem illetve kereset hiánya, vagy elégtelensége folytán be nem szerezhetik és így ellátatlan. Az igénybejelentés most is úgy történik, mint első ízben. A jogosult igénybejelentők a legelsőbban megtorlásban fognak részesülni.

Öten egy lakásért.

A Lövész-utca 3. számú házban megüresedett egy kétszobás lakás és jellemző a mai lakásínségre, hogy alig tette ki a régi lakó a lábát, azonnal öt jelentkező akadt, akik maguknak kérték a lakás elreklvirálását a lakáshivataltól. Fényes Sándor vasúti tisztviselő, Grand József mozdonyvezető Hanga Döme detektív, Hanga Rudolf tisztviselő és Fekete Sándor vasutas pályáztak a lakásra, az utóbbit már január elsején Aradra helyezték, azonban nem tudta mind ezideig hivatalát elfoglalni, mert nem kapott lakást. A mai tárgyaláson a lakáshivatal elnöke Fekete Sándornak ítélte oda a lakást, mert megbízhatósága róla, hogy nincsen egyáltalán lakása és így képtelen hivatalát elfoglalni.

Megakadályozott nagy valuta-csempészség.

Hétfőn este nagyszabásu valutacsempészt akadályozott meg az aradi rendőrség. Két kereskedő körülbelül nyolcszáz ezer korona értékű arany, ezüst és papírpénzt akart Oradile Mare-ra (Nagyváradra) szállítani, de Aradon leleptették őket. A tegnap nap folyamán Cureau Gyula rendőrtisztviselő megismerkedett két idegen úrral, akik a rendőrtisztviselő jelentése szerint kétezer koronát adtak neki azért, hogy utazzon velük autón Oradile Marera (Nagyváradra.) Az idegenek elmondották a rendőrtisztviselőnek, hogy nagyobb pénzküldeményt visznek az autón. Cureau szívesen elfogadta az ajánlatot, de erről azonnal jelentést tett felettes hatóságának.

Papovics Valér alprefektus a büntügyi osztály vezetője intézkedésére Jancsi Ávrám detektívőnök, Tinódi rendőrbiztos, Mona és Hanga detektívek autón egészen Zimándköz alá elmentek, ahol sikerült is elfogni a nagy értéket vivő autó utasait Stósz Imre déval és Gonda Nándor vin

gai kereskedőket. Érdekes, hogy a két bűröndöt, amiben a pénz el volt helyezve, a városon kívül rakták fel az autóra. Odáig bérkésin vitték ki azokat.

Az automobilban a következő értékeket találták elrejtve: 124 tekercs egy koronást, tekercsenként 50 darabbal, 37 tekercs két koronást, tekercsenként 50 koronával, 10 tekercs ötkoronást, tekercsenként 100 koronával. Találtak még be nem csomagolt 180 drb. 5 koronást, 746 drb. egykoronást, 11 drb. tízkoronás aranyat, 5 drb. huszkoronás aranyat, 125 drb. arany huszfrankost és lírát. Ezenkívül 120.000 korona papírpénzt találtak a kereskedőknél, összesen körülbelül nyolcszáz ezer korona értéket. A rendőrségen a két kereskedő azzal védekezett, hogy ők árut akartak vásárolni a pénzzel. Mindkettőjüket kihallgatás után elbocsátották. A lefoglalt pénzt még a mai nap folyamán átadta a rendőrség az állampénztárnak.

Konstantinápoly a törökökért.

Lyon. A londoni konferencia szombatán a török kérdéssel foglalkozott. Millerand a Petit Parisien tudósítójának kijelentette, hogy véglegesen elfogadták az előre tervezett megoldást, amely szerint úgy Londonban, mint Párisban diadalmaskodott. Konstantinápoly továbbra is a törökök szuverénitása alatt marad, de a török tengerszorosok nemzetközi szabadságát a legteljesebben biztosítják.

A valuta-piac.

Egy napi látszólagos élénkség után a valutapiac Aradon ismét elcsendesült. Az egész vonalon szélcsend uralkodik, ami jórészt a rendőrség sűrű vizitelben leli magyarázatát. Bukaresti jelentések szerint a dollár ott emelkedő tendenciát mutat és egy dollárért 76 lejt adnak. Temesváron a dollár 228 koronás árat ért el, míg Aradon 228—230 között váltakozik, budapesti árfolyama 275—280. A

A szövetséges csapatok katonai különítményei fogják ezeket megszállani. Foch marsall néhány napig még Londonban marad, hogy a szorosok biztosításának kérdését megtárgyalják. Kisázsia kérdését is tárgyalták a szombat délutáni ülésen, de nem jutottak megoldásra. Azt várják ugyanis, hogy Venizelosz is megérkezzék a tanácskozásokra, minthogy nélküle bajosan lehet ebben a kérdésben dönteni.

mai árfolyamok a következők: Márka 3.75—3.78, kis lei 2.95, nagy lei 3.02—3.03, arany 750—780—800, ezüstkrona 18—19.

BÉCS. A budapesti valutapiacra a február 21-iki árak a következők voltak: Napoleondor 900—20, lei 375—70, márka 342—54—37, dollár 255—66, angol font 860—70, romanov rubel 247—60—56, líra 16, francia frank 17.45—17.60, svájci frank 42—50, szokol 273—80.

Az orvosi diplomák.

Dr. Totóán elűji városi főorvos ma hirdetményben hívta fel az összes kolozsvári gyakorló orvosokat, hogy diplomáikat mutassák be nála. Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert több esetben orvosnövendékek és laikusok írtak recepteket, amelyeket a gyógyszerárak gyanútlanul megvesztettek. A jelentkezők alapján a gyakorlóira jogosított orvosok névsorát közzé fogják a gyógyszerészekkel.

Bűnhődés Alrauneért.

Nagyváradról jelentik: Tóván Andornak, a Tóván-könyvtár kiadójának bűnpörét tárgyalta tegnap az ítélőtábla Bohm Jenő kuriai bíró elnöksége alatt. Az ellene a vád, hogy Hans Haints hírhedt regényét, „Az Alraune”-t lefordította és terjesztette, holott a mű fajtalanságot tartalmaz és így terjesztése sajtó útján elkövetett szemérem elleni vétség. A mű 20.000 példányban került forgalomba a bűn a jól bevezetett reklámnak, nemcsak 18.000 példány el is kelt belőle. Mikor az eljárás Tóván Andor ellen megindult, a megmaradt példányokat elkobozták. Az ügyben az első fórum, a gyulai törvényszék ítélte a vádlott felett a elítélte 2000 korona főbüntetésre és 1000 korona mellékbüntetésre és az elkobzott példányokat megsemmisíteni rendelte. Az ügy felebbesése útján került az ítélőtábla elé. A tárgyaláson vádlott nem jelent meg. Domokos László előadó bíró részletet olvasott fel a műből, melyek undorítóan csúnyák. A vád ugyanis csak egyes részeket inkriminált, mert különben az egész mű irodalmi értékű, ezeket a fajtalanságokat terjesztő részeket csak beillesztették nagyobb hatású végű, hogy felelti célokra alkalmasabb legyen. Az ítélőtábla helybenhagyta az első bíróság ítéletét, mert megállapította, hogy habár a mű irodalmi színvonalon áll, olyan részletei vannak, melyek fajtalanságot tartalmaznak és a vádlott ezt tudva, máta közre a művét és így elkövette a sajtó útján elkövetett szemérem elleni vétséget. Az ügyess megnyugodott, a védő semmiségi panaszát elhagyta.

Az Állami Hivatalok Hírtétele. A kormányzó-tanács a vármegyéhez ma rendeletet küldött, amely arról intézkedik, hogy az összes állami tisztviselők, alkalmazottak és nyugdíjasok fizetését ezentúl nem leu ban, hanem a leu hivatalos árfolyamának figyelembe vételével koronákban kapják.

Rossz üzlet.

BUCURESTI. Angliában a kereskedelmi körök ama javaalatt állottak elő, hogy az ezüstpénzeiket másféle érmékkel helyettesítsék. Az emelkedő várható drágulás folytán ugyanis egy öt shillinges pénzdarab előállításához hét shilling értékű ezüstműanyagot kell felhasználni, úgy, hogy az állam ráfizet a pénzverésre. Ha a váltópénz anyagát ezüst helyett nikkel használnák, az állam ahelyett hogy ráfizetne a pénzverésre, nyerne rajta.

Szabadulás Kun Bélától

BÉCS. Bécsben úgy hírlk, hogy az osztrák kormány a magyar kommunistákat szabadon akarja bocsátani. És a hír a közönséget nagyon nyugtalanítja. Tüntetések rendeztek a kibocsátás ellen. A bécsi kommunisták pedig ellentüntetéseket rendeznek és szervezkednek. A kormány belátta, hogy utóbb az utolsó óra, hogy velük szemben erőltessen fellépjen. Afelett is tanácskoznak, hogy nem lenne-e legjobb Kun Bélát kiadni a magyar kormánynak. Ezáltal a bécsi puskaporos hordó meg szabadulna veszedelmes kandacától.

MŰVÉSZET.

* A Tavasz reprizo tölti be a hét még hátralévő részét. A társulat parádés előadásban eleveníti fel Strauss e hűjos, jókedvű operáját.

* A Modern Kabaré kitűnő műsorát megismétli a társulat. Barcarokliák fenomenális gyönyörű táncos pantomimje mindennap az újdonság erejével hat.

* Egész vagyon fával fűtik meg a Szezon vasárnapi hangversenyén a kulturpalota nagytermét. A művészi gonddal összeállított műsor szereplői a következők: Ném Gizella, ifj. Vass Gusztáv, Z. Várady Margit, Barics Gyula és Szántó Manó. Jegyek Blochnál válthatók.

* Troubadour. Verdi öröke szép operájában, a Troubadourban gyönyörködött a közönség. A Troubadour Takács Mihály énekelte, aki ezúttal is beigazolta, hogy erőssége az opera-együttesnek. A szírettával színta, megérdemelt sikert aratott. Várady Margit, Szegő Lili és Ladislav egy énekükkel, mint játékkal kiérdemelték az elismerést. (K.)

* Strindberg dráma az Apollóban. Jelentős irodalmi esemény színhely volt az Apolló-színház keddi bemutató előadása, ahol Strindberg világhírű drámáját, a "Mámor"-t mutatta be a színház. Még szírdán és esztétikón kerül a film vetítése.

* Detektívdrama az Uránában. Nyakék címmel fantasztikus és szenzációs detektívdramát mutatott be az Uránia. Szenzációs érdekessége az a film.

* Két hét kereszt titka című világhírű regényt — Guy de Maupassantnak — mutatja be legközelebb az Uránia. A filmgártyás előadása és a kép, amely a világ legelső detektívdramája. A film öt részes, hogy a 16 felvonását egy részben vetíti március 1-től kezdve az Uránia.

A meggyilkolt lapszerkesztő.

Somogyi Béla, a Budapesti „Népszava” szerkesztőjének meggyilkolása ügyében a rendőrség egész bünyői apparátusának segítségével nyomoz dr. Darinovich Jenő főkapitányhelyettes és Dorning Henrik rendőrtanácsos vezetésével a rendőrség nyomozó munkájában részt vesz majdnem az egész detektívtestület. Párhuzamosan és karöltve a rendőrség munkájával a katonai hatóságok is nyomoznak. A nyomozó hatóságok biztosnak tartják, hogy a nyomozás nem fog holtpontra jutni és a legrövidebb idő alatt eredményes lesz. Első dolga volt a nyomozásnak megállapítani, hogy az az automobil, amely Dunakeszi irányába kivitte Somogyi Bélát és kétségkívül kísérőjét, Bacsó Bélát is, milyen gyártmánya és kik ültek benne. A gépkocsi dolgában ezért tegnap kihallgatták az összes igazolványos sofőröket és az eddigi megállapítás szerinti az automobil, amely az utolsó útjára cipelte Somogyi Bélát, nyitott vázszonfedezésű gépkocsi volt. Pneumatikja, amint azt a homokban talált keréknyomokból megállapíthatták, minden valószínűség szerint új, úgynevezett Goodrich-féle pneumatik volt. A detektívek már tegnap este végigjárták a Conti-utcat és annak környékét, hogy tudakozódjanak, vajon ki látta az automobil, ennek a felderítő utnak még eddig nincsen pozitív eredménye. Ma délelőtt kihallgatták mindazokat a rendőröket, akik Dunakeszi irányában a

kérdéskor időben akár mozgó, akár álló szolgálatot teljesítettek. Az eddig kihallgatott rendőrök egyhangzóan azt mondják, hogy az automobil este fél kilenc és kilenc óra között robogott végig a Váci-úton. Amikor a gépkocsi a vámhöz ért, a rendőrök nem állították meg, mert valamennyien úgy vélték, hogy a kocsiiban, amely katonai automobilnak látszott, katonák ülnek. A kocsi egyébként olyan rendkívül sebesseggel robogott, hogy módjukban sem lett volna megállítani.

Nyilatkozott a gyilkosság ügyében a katonai ügyészség is a rendőrség is és nyilatkozatukban oda utalnak, hogy mind a két hatóság a legérellyesebben nyomoz, hogy a gyilkosságot felderítsék és a bűnösöket átadják az igazságszolgáltatásnak. A fővezérség állandóan érdeklődik a nyomozás részletei iránt és nagy jutalmat tűztek ki a tettesek kézrekerítőinek, vagy az esetleges nyomrávezetőkné.

A Népszava feldős szerkesztőjének politikai okokból sok ellensége volt. Az egyik feljelentés a másikat érte és a vizsgálat meg is indult ellene. A kihallgatott tanúk vallomásából megállapították, hogy a kommun alatt Somogyinak mellőzött szerepe volt a Népszavánál. Egyetlen egy politikai cikket nem írt, nem engedték szerkeszteni, félreállították. Somogyi Bélát a szociáldemokrata párt a maga halottjának tekintette és a temetést a párt titkársága rendezte vasárnap délután félnégy órakor.

Szerényi a magyar helyzetről.

Bécs. Szerényi József báró a Neue Freie Presse legutóbbi számában így nyilatkozott a magyar helyzetről:

— Nem irigylém azok helyzetét, akik a jelenlegi választások eredményéért az ország előtt felelősek. Sok politikailag iskolázott, szakismeretekkel rendelkező és tekintélyes férfiú olyan időben lett kiküszöbölve, amikor a nehézség feladatok megoldásához szükséges ismeretekre és tapasztalatokra igen nagy szükség volt és alig elegendő. Hasonló eredményű választások Magyarországon még nem voltak. Két tiszteletreméltó kivétel történt Apponyi és Andrássy gróffal. A jelszó az volt, hogy régi politikust nem lehet választani. Wekerle ellen minden lehető módon küzdöttek és így meg kellett buknia. Szerencsés egy ország, mely legnagyobb pénzügyi és közgazdasági zsenijét nélkülözheti. A régi pártok közül csak a demokraták tudtak néhány mandátumot szerezni. A többi párt teljesen eltűnt. A régi munkapárt a Nemzeti Középpárt elnevezés alatt

igen szerény volt, de egyetlen mandátumhoz sem jutott. Jelöltjei kivétel nélkül ősrégi katolikus családokból származnak, régi családi tradíciókkal az új keresztény nemzeti pártok nem voltak eléggé keresztények. A keresztény jelszó dominálta a választási küzdelmet. A plakátok ezt hirdették: „Egy becsületes keresztény nem szavazhat Wekerlére.” Az alkotmánypárt csendesen múlt ki. A függetlenségi politika egyetlen reprezentánsa, a tiszteletreméltó Apponyi gróf, akinek a nemzetgyűlésen még különleges szerep jut. Mint egészen új csoport lépett előtérbe a kisczadapárt. A név után joggal azt lehetne hinni, hogy a kisczadák pártjáról van szó. A régi képviselőházban négy gazda képviselte ezt a pártot. Ez alkalommal a népszerű jelszót a nagybirtok képviselői sajátították ki. A párt heven tagja közül egy ötödik rész nem tartozik ahhoz az osztályhoz, melynek neve alatt politikailag előtérbe került. Ez a nagybirtoknak igen ügyes sakktársa volt. A politikai etika még egyál-

talán létezik. A nagybirtok sakktársa azonban nagyon könnyen megboszulhatja magát. Mert nem sokára ki fog derülni, hogy a kisczadák politikáját csinálják. A szociáldemokrata párt is hiányzik a nemzetgyűlésből. A szociáldemokraták szabad részvétele a választásokon megmutatta volna, hogy bár a szociáldemokraták politikai és gazdasági életünknek bár nem lebecsülendő tényezője, szám szerint azonban messze mögötte marad a polgárságnak. A koalíció ebbe a betegségbe pusztult bele. Az akkori uraknak nem kellett ellenzéki, de uralmak nem tartott sokáig. A hatalom mostani birtokosai sem kerülnek el a sorsukat, csak hogy ez előbb fog bekövetkezni, mert a kiűzöndös is előbb fog megjelenni.

Vámbéry Rusztem az angolokhoz.

A „Manchester Guardian” Vámbéry Rusztem büntetőjogász, budapesti egyetemi tanárnak érdekes és feltűnést keltő levelét közli. A tudós panaszkodik, hogy a valuta alacsony árfolyama következtében nem tudnak a közép-európaiak tudományos könyveket és folyóiratokat venni, úgy, hogy tudományos tekintetben valóságos blokádot kell elszenvedniük. Egy angol tudományos könyv ma átlag 800—1000 korona. Egy folyóirat előfizetési ára 1000—1500 koronát tesz ki. Érthető, hogy ilyen körülmények között sem magánemberek, sem könyvtárak nem engedhetik meg maguknak azt a fényűzést, hogy irodalmi újdonságokat rendeljenek, úgy, hogy a tudomány csődjéről lehet sok helyen beszélni. Vámbéry arra kéri a lapot, hogy nyilvános szervezeteit létesítsen, amely Magyarország könyvtárait a valutadepresszió átmeneti időszakára angol kiadványokkal látná el. Amit pedig Vámbéry az angol irodalomhoz való viszonyokról ír, ugyanaz áll a francia és sok tekintetben német irodalomhoz való viszonyokról is. A tudományos törekvéseket a könyvek és folyóiratok drágulása megállással fenyegeti, mely pedig minden haladásnak halálos ellensége. Vámbéry hivatkozik arra, hogy Angliai és Amerika igazi jóakaratairól tettek tanúságot, amikor arról volt szó, hogy a fizikai éhségen segítsenek, azonban az ember nemcsak kenyérből él.

— Kommunista tanárok. A magyar kultuszminiszter Bródy Mihály és Székely Vilmos szegedi állami főreáliskolai tanárokat a proletárdiktatúra alatt tanúsított magatartásukért és a diktatúra támogatásáért állásvesztésre ítélte. A miniszter kiírta, hogy a két tanárt hat évig semmilyen intézményben nem lehet alkalmazni.

HIREK.

— **Ferdinánd király** — Arad szegényeinek. Ferdinánd király 8000 koronát ajándékozott a városnak, hogy az öszszegyet Arad szegényei között nemzetiségi és valláskülönbség nélkül szétosztásuk. Ma délután osztotta ki az ajándékot dr. Robn János polgármester, aki körülbelül 200 szegényt juttatott segélyhez.

— **A beresjensi választás.** Ma kezdődött a képviselőválasztás Beresjén dr. Szei János és Laza-roscu Miklós között. A szavazás egész estig tartott. Az eredményt holnap hirdetik ki.

— **A belt-bédék.** A városi építészeti bizottság mai ülésén foglalkozott Bozsik Ernő és Sziklay György építések beadványával, hogy bálhelyiségeknek alkalmas bédékat építsenek. A bizottság nem javasolta az engedély megadását azzal az indoklással, hogy ha ilyen bálhelyiségekre szükség van, azokat maga a város is felépítheti.

— **A spanyol-betegség.** A mai napon a városi orvosi hivatalnál 5 újabb spanyol megbetegedést jelentettek be.

— **Letartóztatott több volt rendőrtisztviselő.** Az aradi rendőrség az utóbbi napokban több volt aradi városi rendőrtisztviselőt tartóztatott le. Ezeket a volt aradi városi rendőrtisztviselőket a kereskedelmi iskolában külön szobákban őrzik.

— **Sötét utcák.** Stoica Sebestyén rendőrprefektus tegnap este ellenőrző körutat tartott a város elhagyatott, rosszul világított külvárosában. Az ott szerzett tapasztalatok arra késztették a rendőrprefektust, hogy előterjesztésében a helyzet gyors javítására kéri a tanácsot, mert egyes, teljesen sötét utcákban a rossz utcaburkolatokon a járókelők a nyakukat is kitérhetik, nem is szólva arról, hogy ezeken a helyeken a közbiztonságot is nehéz megővni.

— **Öt ezer koronás jutalom.** Egy százezer koronás lopásból kifolyólag a károsult fél még annak idején öt ezer korona jutalmat helyeztett kétébe a rendőrségen a tolvaj kézrekerítője számára. Minthát a nyomozás sikerrel végződött, most sor került a jutalom kiosztására. Popovic Valer alprefektus, a bűnügyi osztály vezetője előterjesztésre Stoica Sebestyén rendőrprefektus a következő módon osztotta fel a jutalmat: Jancu Avram detektívnek 1500, Rascu-tig csoportvezető 1500, Mona detektív 1000, Hanga és Wagner detektívek 500—500 koronát kaptak.

— **Orvosi hír.** Dr. Werner Sándor, a budapesti Szt. István és Szt. Rókus kórházak v. orvosa, léggyógyász specialista, a nemzeti betegségek szakorvosa rendeltetésű d. u. 2—4-ig Piacs Jancu Avram 2. sz. alatt (Szabadság-ter 2.) újból megkerdi.

— **Könyvtárakat.** Ma reggel ket magas áron vesz Kerpel.

— **Burgonya kiosztás.** Az Aradi Közgazdasági Banknál előjegyzett burgonya a jelzeti sorrendben február 25-étől, szerdától kezdődően a Str. Diecembrie 1. (Ba-utca) a Sas-malom vagányon kerül kiosztásra. A beazonosított csoport tagjai burgonyájukat ugyanott kapták. Rosenberger és Tarsa.

A „pénzdevalválás” — manőver.

— **Bécs.** Báró Korányi Frigyes magyar pénzügyminiszter a pénzlebelégyezésről és felülbégyezésről forgalomba hozott hírekre nézve „Az Est” munkatársa előtt a következőket jelentette ki:

— A pénz felülbégyezéséről, illetőleg lebelégyezéséről szóló hírek teljesen alaptalanok. Ez a kérdés ma nem aktuális és nincs is róla szó. Ha mégis felbukkannak ilyen hírek, csak manőver van mögöttük. Ami egy bécsi lapnak erre

— **A francia képviselők tiszteletdíja.** Lyon-i lapok írják, hogy sok francia képviselő lehetetlennek tartja, hogy az eddigi 15.000 frank évi tiszteletdíjából Párisban megélhessen és ezért kéréssel fordultak Millerand miniszterelnök-höz, hogy a képviselői honoráriumot 25—30.000 frankra emeljük fel. Indokul azt hozzák fel, hogy a miniszterek 50.000 frank fizetést húznak, a miniszterelnök pedig 70.000-et. A katonák és szenátus elnökeinek tiszteletdíja 72.000 frank. A köztársasági elnökön kívül a Rajna hajózási felügyelőjének van a legnagyobb fizetése, mely 200.000 frankot tesz ki. Ezt a zsiros színűk-rát Jorjart tölti be.

— **Olcsó tüzelőanyag.** Egyrészt a horribilis magas faárak, másrészt a beszerzéssel járó nehézségek sokak részére szinte lehetetlenné teszik a tüzelőanyag beszerzését. Nagy megkönnyítéssel szolgál és a drága tüzelőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelőnél olcsó hulladék papirt használunk. Ilyen hulladékpapirt bálákban csomagolva kapható: bálanként 25 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

A pestis szérum mindent gyógyít.

PÁRIS. A Pasteur intézet ülésén Fouqué professzor kimutatta, hogy a spanyol járvány bacillusai sok rokonvonást mutatnak fel a tüdőpestis bacillusával. Az intézet mellett felállított kísérleti kórházban több száz esetben kipróbálták a pestis bacillus oltásának hatásait. Valamennyi esetben rohamos javulás állt be. Ezek a kísérletek is megerősítik azt a véleményét, hogy a spanyoljárvány rokonságban áll a tüdőpestissel, mert ugyan az a szérum gyógyítja mind a kettőt. Hasonló kísérleteket végeztek az újabb fellépő álomkórral is. Ezt is pestis szérummal kezdték gyógyítani. Hatalmas adagokat kellett befecskendezni, de az eddigi hét alvó huszonnégy óra alatt a teljes javulás útjára léptek. Remélik, hogy rövid időn belül éppen olyan teljes sikerre lehet kilátás, mint a himlő és diftéria oltások által. Arra is rámutatnak, hogy a spanyol járvánnyal sokszor fellépő torokbajok ellen a diftéria széruma kitűnő eredménnyel jár.

vonatkozó hírt illeti, hogy Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter nyilatkozott a devalvációról, arra kijelenthetem, hogy a földművelésügyi miniszter csak teorikus nyilatkozatot tett a vasutasok kiállítására. Amikor ugyanis a tisztviselők súlyos megélhetési viszonyairól volt szó, a miniszter azt mondta, hogy a devalváció csak segíthetne a pénz vásárló erején, ez azonban csak akadémikus mondás volt.

Statárium Budapesten.

Bécsi hírek szerint Budapesten a katonai parancsnokság újból kihirdette a statáriumot, de a rögtönzött bíraskodás tevékenységére még nem akadt alkalom. A statárium kiterjed a gyújtogatás, rablás, gyilkosság, a hivatalos hatalom elleni erőszak, az idegen javak megrongálása, szökés és az ölékre rábírás, szökésnél segélynyújtás, a katonai kötelességek megszegése, lázadás, zavargás büntetése, amelyeknek elkövetői köté, vagy golyó által végeztetnek ki.

„Betörő vagyok.”

Néhány nap óta ismét az aradi rendőrség foglya Szerb Péter nótárius betörő, a rendőrség bűnügyi osztályának régi jó ismerőse. Legutóbb Makón fogták el a miután nem kevesebb, mint hét újabb betörés terhelte lelkismeretét, Aradra hozták. A kihallgatást vezető rendőrtisztviselő előtt cinikus gonosztervnek mutatkozott Szerb Péter. Arra a kérdésre, hogy mi a foglalkozása, büszkén jelentette ki:

— **Először betörő vagyok!**

Még csak huszonnégy éves, de már számtalanszor meggyűlt a baja a hatóságokkal. Érdekes, hogy annyira gonoszított után még egyszer sem volt jogerősen elítélve. Ez az az aradi magyarizáló, hogy Szerb a szökés nagymestere. Egyike azon keveseknek, akik büszkén vallják, hogy még a szegedi Csillagbörtönből is sikerült megszöknie. Az aradi rendőrségen most természetesen különös elővigyázattal őrzik a szökést kedvelő betörőt.

A szovjetek Szibériában.

PÁRIS. A „L'Humanité” jelenté Tokióból: Január huszonnegyedikén Irkutskban a forradalmi szocialisták kongresszusa átadta a hatalmat a szovjeteknek. A szemipalatinszki bolsevistaellenes hadsereg dél felé vonult vissza a Szerbipolszkáján át Kinába hátrálni volt kénytelen. Washingtonból közlik: Grave tábornok jelenté az amerikai hadügyminiszteriumnak, hogy a forradalmárok bevonultak Vladivosztokba s hatalmukba kerítették a várost. Azt kívánják, hogy vége legyen az orosz polgárháborúnak s a külföldi intervenció bele országukba.

NYILTTÉR.

Az óra alatt közzétett nem válnak felelősséget.

Nyilatkozat.

Az Aradi Fáklya című lapunk rövid ideig nem jelenhet meg. A városban keringő hírekkel szemben kijelentjük, hogy mi más cím alatt új lapot nem indítottunk, eme híreknek ne adjon hitelt a közönség. Lapunk újbóli megjelenésekor előfizetésünk, az előfizetési idő kitöltésével kárpótoljuk az elmaradt lapaszámokért.

Az „Aradi Fáklya” lapvallalat.

Nyilatkozat.

A „Rendkívüli Újság” című hetilap vasárnap számban durva háborgatásnak jelent meg számában és cikkeiben, ellenében kifejezőleg, hogy a rendőrség a február 16-án tartott tárgyalás alkalmával elítélte. A közleményre, amely hátszaj jellegével bír, válaszul a következőket:

Az ármegállapító bizottság, melynek az köztudomású, a fűszer és gyarmatárak maximális árát előbb január 15-ig, majd a terminus lejártával február 15-ig, fel-függesztette. A kérdéses szilvát, amelyért a feljelentés ellenem történt, én ebben az időben vettem és ugyancsak ebben az időben adtam el 34 koronáért, de éppen úgy eladhattam volna 44 koronáért is. A rendőrbíró előtt számlákkal bizonyítottam, hogy a szilvalektár nekem annyiba került, hogy hasznom a rendes szerkesztés kereskedő hasznát nem haladta túl. Mindamellett a rendőrbíró bizonyítékait nem vette figyelembe és így hozta meg ítéletét, amelyet megfellebbeztem és remélem, hogy a felettes fórumok bizonyítékaimat nem fogják negligálni.

A leghatározottabban tiltakozom az említett közlemény azon állításai ellen, hogy én bevállaltam durván hánks és hogy a reám szabott ítélet általános megnyugtató keltet. Néhány ilyen ítélettel a hatóságok el fogják érni azt, hogy a kereskedők tartózkodni fognak az árbehozástól, amint hogy már is megállapítható, hogy a különböző bizottságok gát a működés folytatás egyre kevesebb áru kerül az aradi piacra.

893 Färber Lajos.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy

férfi-szabó műhelyem

Str. Bakur II. (Eötvös-ú.) alá helyeztem át.

Szíves pártfogást kérve maradok:

Topf Mihály férfi-szabó

Örv. Rosenberg Lipót né fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy a legjobb fia, testvér, nagybécsi

Radó Izsó

az Aradi Villamosági R-T. könyvelője munkás életének 43-ik évében a hó 23-án d. e. fél 10 órakor rövid szenvedés után elhunyt.

Drága halottunkat folyó hó 25-én délelőtt fél 11 órakor temetjük az aradi izr. temető halottas házából.

Emlékét szeretettel fogjuk megőrizni!

Arad, 1920. február hó 23-án.

Dr. Barra Gyuláné testvére. Dr. Barra Gyula sógora. Örv. Radó Károlyné, Örv. Radó Béláné sógoroné. Barra Margit és férje. Berkovits Aladár, Radó Kálmán és neje, Deutsch József, Barra Ernő, Radó László, unokahúga és unokahúga.

890 Rézvártatgatások mellőzése kéretil!

Köszönetnyilvánítás.

Az Aradi Villamosági R-T. igazgatóság és tisztviselői kara mély megilletődéssel és színtel fájdalommal tudatja, hogy egyik legjobb tisztviselője

Radó Izsó ur,

a vállalat könyvelője t. év. február hó 23-án elhunyt.

Az elhunyt emlékeit megőriztetjük megőrizni!

Arad, 1920. február hó 23-án. 892

Apró hirdetések

Levelezés.

AMOR 2. jelű levelei van a kiadóban. 894

Alkalmazás.

PERFECT könyvtér, magyar-német levelező felvételi Hungaria filmvállalat, Pista Avram Iancu (Szabadság-ter) 2. 891

NYUGODIAZOTT VASUTAS, vagy postás, jó írással, napi 2-3 órai reggeli munkára alkalmazható anyr. Jelenkorban a kiadóban. 900

GYÓGYSZERTÁRI laboratóriumban munkálkodik egyes új felvételek. (Cim a kiadóban. 770)

INTELLIGENTIS deutchesch Pränlein wird zu 8 und 6 Jährigen Mädchen gesucht. Adresse in der Administration. 791

Vétel és eladás.

TENYÉSZKÖNYV 12 db. és egy barkabírói tenyészkönyv. Értesítési Str. Corneli Popescu (Edelepach-u.) 22. 888

2-3 DBS. la. tejek, fajtenetű veselek. Str. Corneli Popescu (Edelepach-u.) 22. szám. 887

EGY DBS. 4 szék. Művészi fedőművek, birtok teljeseen járban, bár állásokkal, ujjonnan festve, lakozva. Eladó. Gajdos, Kápolnás Állomás, Székely. 886

FUSZHARMONÍUM eladás. Bévabot Wallinger hirdetőjében Lázár-u. 9772

PSIKÉTE és színes székelybűnyök melléknyek, nadrágok alig használtak. Eladó. Sarkad, Hát-u. 7. 10064

ELADÓ: 6 H. P. 404 benzín, 16 H. P. benzín, 16 H. P., 30 H. P., 30 H. P. és 60 H. P. színes motorok, 24 H. P., 50 H. P. nyersalaj motorok és 50 H. P. felületű gépek. Vámpar vasútiút és gépgyár Arad, Miksa Kelemen-u. 45. 6453

ANTI BUTORT. porcellán, szék, szék, szék, szék, szék, szék. Adrássy-ter 11. I. balra. 897

ENYHE, kellemes hangjait egy feladatoknak, mint mindenkor gyermekeknek a CARILAX (Rüge syrup). Készít Dr. Földes és Hehs Arad. 890

ZONGORA Járban levő 5000 koronáért eladó. Battenya Állomás iskola. 889

VIERERS Konversations-Lexikon. 600 kor. 4. kiadás. Cim a kiadóban. 881

Ingatlan.

ELADÓ ENIMONDHÁZAN IV. számú gazdasági ház, melléképületekkel és gyümölcsös kerttel, nagyon elfoglalható. 886

EGY KERT kiadó. Str. Ioan Ruan Simeanu (Auliek-u.) 11. 889

Üzletek.

EGY JÓFORGALMU fűszerüzlet lakással eladó. Cim a kiadóban. 896

BARZAN egy jóforgalmu szőlőszőlő és kőrems eladó, lehetőleg román vagy német ajkú egyéneknek. 188

Különféle.

INTERJUK a n. é. köztársaságot, hogy különlegességeinket csak úgy gyárthatjuk tovább, ha azok edényzetét (üvegeket, tárgyakat) azok árának megtérítése érdekében vissza küldi. Vissza vásárlunk minden gyűgyesseres üveget és tárgyat, Beau de Cologne, Bayrum, székelyszék, briliánsos, vasaschaberes és minden más forma üvegeket. Dr. Földes és Hehs. 619

APRÓHÍRDETESEKET az Aradi Közlöny részére felvett Wallinger István Aradi hirdetőfelvételi irodája Deák F.-u. 10. (Lázár Vilmos-utcai oldalon), Klein I. hirdetői és hirdetői Zrínyi-u., „Reclam” hirdetőfelvételi és reklamázió vállalat Urbán Iván-u. 25., „Express” hirdetői iroda Kötve-u. 12., Messenger-boy irodája és Mándi Béres Béni-ter 15. szám alatti papírüzlete.

Huszár Károly a budapesti gyilkosságról.

Bécs. A budapesti politikai gyilkosság a magyar nemzetgyűlésben óriási izgalmat keltett. Ugron Gábor és Bródy Ernő interpellálni akartak, de ettől Huszár miniszter elnök kérésére elállottak. Huszár Károly kijelentette a hírlapírók előtt, hogy a gyilkosság ügyében a legszélesebbkörű nyomozást fogják megindítani. Andrássy Gyula gróf egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy ez a gyilkosság megdöbbentő és felhábitó. Nézete szerint csak egyszerű gonosztétről lehet szó, amely mögött nincsen politikai irányzat. Sürgős és páratlan szigorral vezetett vizsgálatot követel. Profánok Ottokár püspök érkölsileg rettentő és megbotránkoztató politikailag sajnálatos és leverő büntetnek tartotta a gyilkosságot. Nyilatkozott Friedrich István hadügyminiszter is, aki kijelentette egy hírlapíró előtt, hogy ő elítéli az összes politikai gyilkosságokat és nem ismer különbséget gyilkos és gyilkos között, annál is inkább, mert rendes hadbírói és polgári törvényszéki uton felül kell vizsgálni minden hasonló esetet. Kijelentette, hogy Somogyi Béla ügyében ki fogja terjeszteni a vizsgálatot nemcsak azokra, akik a gaztettben résztvettek, hanem azokra is, akik azt leplezték, vagy leplezni megkíséreltek.

A nemzetgyűlés nyílt ülésén Huszár Károly miniszterelnök összes érkölsel felháborodásában a kormány tekintélyével és a nemzetgyűlés szavával tiltakozott minden ilyen eset ellen és kénytelen elhárítani minden olyan látszatot, mintha Magyarországban bárid volna, aki ilyen büntényt tűrni hajlandó. A kormány mindent el fog követni, hogy a legenergikusan

kinyomozzák a tettet és amint az megtörtént, a tettes statáriálisan fog büntülni. Ezután ennek hangon folytatta:

— Elég volt a gaztettek sorozatából, amelyeket felekezeti jelzőszavak árva alatt végrehajtanak. Sem a kormány, sem a nemzetgyűlés nem fogja tűrni, hogy titkos társaságok az ország jóhírnevét a külföld előtt bemocskolják. Bírskodni csak a bíróságnak van joga, aki ümbíráskodás útján ő, az közönséges gyilkos. Büntetőkkel jóvátenni nem lehet. Ezekkel a sötét elemekkel most fel kell vennünk a küzdelmet. Ezeket a titkos társaságokat fel kell oszlatni, tagjaikat, ha bűnön kapjuk őket, fel kell akasztani. (Általános taps.) Mi azt akarjuk, hogy a társadalmi egyensúly helyreálljon. Tiltakozunk mindenféle terror ellen, akár jobboldalról, akár bal oldalról jön az. Szilárd hitünk, hogy a bűnösöket egyedül a bíróság büntetheti. Nem szabad nekünk tűrnünk olyan eseményeket, amelyek a közelmúlt bűnös eseményeinek a folytatásai. Minden tényező azon lesz, hogy ezt a sötét büntényt és összes adatait a legrövidebb időn belül kiderítsük és a büntetéseket példát statuáló büntetésben részé süljenek. Fel vagyok hatalmazva annak a kijelentésére, hogy a fővezér mindent el fog követni, hogy a katonaság a hatóságok legeredményesebb támogatásában közre fog működni. Nagyon kérem a munkásságot és a polgári osztályt, hogy mindent kövessen el, hogy a társadalmi béke fennmaradjon.

A nemzetgyűlés a miniszterelnök szavalt általános helyeslés közt tudomásul vette.

A Körösmenti Szodoma.

Egy magyarországi aradi tisztviselő, aki hivatalos ügyben Oradea-Mare (Nagyváradon) tartózkodott, érdekes megfigyeléseket tett a körösmenti városban.

— Ami először feltűnt nekem, mondtam a tisztviselő: a mérhetetlen drágaság. Nagyváradon sokkal drágább az élet, mint Aradon. Egy kávé egy darab kávésszal öt koronába kerül. Erről fogalmam lehet alkotni, hogy mennyibe kerül az ebéd, a vacsora. És mégis csodálatos, hogy a nagy drágaság ellenére, sokkal jobban élnek az emberek, sokkal elevenebb az élet, mint Aradon. Váradon valósággal szórják a pénzt. Ott semmit sem tartanak drágának. Nagyon érdekes a Pannónia-kávéház képe. A kávéház reggeltől estig telve van a legelőkelőbb nőkkel. Frémekbe, selyembe, bársonyba burkolt nők ülnek a kávéházban. Sok közöttük olyan, aki nem is oly régen még az aradi körösmenti-kávéházban ült. Innen azonban távoznok kellett és Nagyváradon ültök fel hadiszállásukra. Budapestre is nagy számban vándoroltak Nagyváradra a félvilági nők, akik két késsel szórják a pénzt, amit annál könnyebben megtehetnek, mert bőkezű gyalloirjaik nem fukarkodnak. Várad valóságos kis Szodoma, ahol vidáman, gondtalanul élnek az emberek.

A szerkesztésért felel:

STAUBER JÓZSEF.

APOLLO URANIA.

Mn. 25-én:

Mámor. Nyakók.

Akik az Aradhegyalján

(Pankota, Magyaró, Munka, Galsa, Világos, Kovács községeiben) bort, pálinkát (szüke) vagy szőlőt akarnak vásárolni vagy eladni. Forduljanak:

Mózes ügynökségéhez, Galsa 327.

Kisrendű női-szabó munkások és munkások felvételnek

Bakacs angol női divattermésben, Str. Brallana (Weitzer J.-u.) a főpóttával székben. 9772

Földműves iskolai képzettséggel bíró

rokkant

fiatal ember

azonnali belépésre alkalmazást keres. — Fizetésre nem reflektál, csak ellátást kér! Szíves megkeresésnek a kiadóba kéreknek. 884

Pénzszekrény, casséták

minden nagyságban 208

AUREL BOGSCH

Strada Alexandri I. (Salac-utca.)

Friss amerikai

írógép szalagok

érkeztek

Schmotzer si Szegfü

Luther-utca 1. szám. 887

Rum és Likör

csomagosítanak béké minőségben nagyban eladja. 880

Teodor Erényi Arad, Dobó-u. 3.

Ezeresek nagyszámúban és minden nagyságban új és használt napi áron kapnak. Vidékre a szállítást ellátom.

Ludovic Baumann

kereskedő ARAD, Pista Iancu (Szabadság-ter). Kádár ipari telep: Óvár-utca. Raktárak: Strada Generali Berthelot (Csernovits Péter) és Strada Tribunali Arad (Dancjanich-utca). 9611

Arad közl. társaság.

1013-120. szám.

Időző hirdetmény!

Arad közl. társaság közl. hírével, hogy Lengyel Lőrinc felperecsnek Bolosinger József alperes ellen 884 kor. iránt indított perében a per felvételére és érdemi tárgyalásra határozatot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1920. évi március hó 31. napján délelőtt 9 órákor hivatalos helyiségben (44 ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyetemesen pedig az alperes részére, aki jelenleg Szegeden tartózkodik ügyvédnek dr. Schannan Béla aradi ügyvédet nevezte ki.

A bíróság felhívja az alperest, hogy a fenti megjelölt határon és árban személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügyvédnek fog helyettes eljárni.

Arad, 1920. évi február hó 19. napján

Dr. Tamásia wp.

ismét forgalomba hoztuk

a kölyök kedvence és sok más kedvencet, a

HELACITOT

Zöldes atkák (mítosz) bór egyetemes lemosás után csodás szép lesz, mert a HELACIT tisztít, ártalmatlan és rogtán szűk. Ara 5 korona. 2898

Dr. Földes si Hehs

gyógyszerész ARADON

Használt ólom

megvételre keresetlik. Bővebbet a kiadóhivatalban.